

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษาวาทกรรมสุขภาพของธุรกิจสปาในจังหวัดเชียงใหม่เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพที่ใช้วิธีการศึกษาแบบวิเคราะห์ตัวบท (Textual Analysis) มีขั้นตอนดังนี้ คือ

3.1 การเลือกกลุ่มตัวอย่างศึกษา

การศึกษากครั้งนี้ใช้วิธีเลือกกลุ่มตัวอย่างศึกษาแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) ตามคุณสมบัติต่อไปนี้คือ

- ต้องเป็นสถานประกอบการสปาตามทำเนียบสถานประกอบการเพื่อสุขภาพที่ขึ้นทะเบียนกับสาธารณสุขจังหวัดเชียงใหม่³⁸

- ต้องเป็นสถานประกอบการสปาที่แบ่งตามประเภทของสปา 4 ประเภทคือ 1) เดย์สปา (Day Spa) 2) โฮเทล รีสอร์ท แอนด์สปา (Hotel Resort and Spa) 3) เติสดีเนชั่นสปา (Destination Spa) และ 4) เมดิคอล สปา (Medical Spa)

- ต้องเป็นสถานประกอบการสปาที่มีระยะเวลาดำเนินการมาแล้วไม่ต่ำกว่า 5 ปี

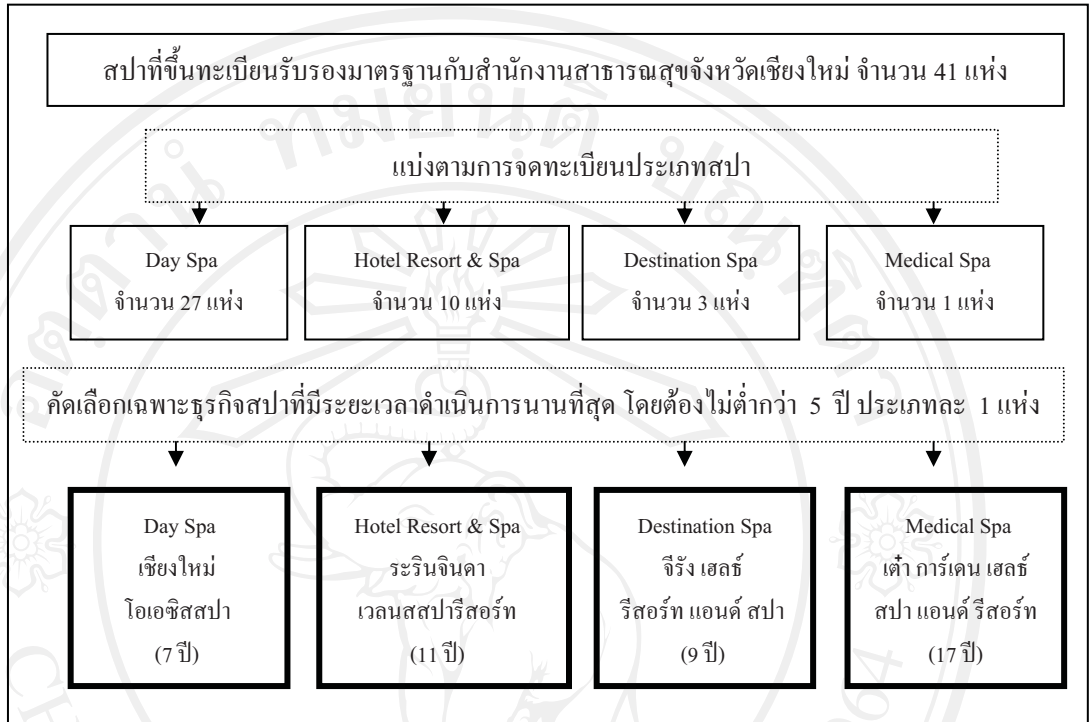
- ต้องเป็นสถานประกอบการสปาในแต่ละประเภทที่มีระยะเวลาดำเนินการมายาวนานที่สุด

ตามคุณสมบัติดังกล่าวผู้ศึกษาสามารถเลือกกลุ่มตัวอย่างศึกษาจากสถานประกอบการสปาตามทำเนียบสถานประกอบการเพื่อสุขภาพที่ขึ้นทะเบียนกับสาธารณสุขจังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งมีจำนวน 41 แห่ง แบ่งตามประเภทของการจดทะเบียนได้ 4 ประเภท ดังนี้คือ เป็นเดย์สปา จำนวน 27 แห่ง โฮเทล รีสอร์ท แอนด์ สปา จำนวน 10 แห่ง เติสดีเนชั่น สปา จำนวน 3 แห่ง และเมดิคอล สปา จำนวน 1 แห่ง จากนั้นจะคัดเลือกสถานประกอบการที่มีระยะเวลาดำเนินการมาแล้วไม่ต่ำกว่า 5 ปี เพื่อคัดเลือกให้เหลือเฉพาะธุรกิจสปาที่มีระยะเวลาดำเนินการนานที่สุดของสปาแต่ละประเภท ได้ผลออกมาเป็นกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้คือ

- 1) เชียงใหม่ โอเอซิส สปา เป็นตัวอย่างศึกษาของเดย์ สปา
- 2) ระรินจินดา เวลเนส สปารีสอร์ท เป็นตัวอย่างศึกษาของโฮเทล รีสอร์ท แอนด์ สปา
- 3) จีรัง เฮลธ์ รีสอร์ท แอนด์ สปา เป็นตัวอย่างศึกษาของเติสดีเนชั่น สปา

³⁸ หน่วยงานบริการเพื่อสุขภาพ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเชียงใหม่, ทำเนียบสถานประกอบการสปาเพื่อสุขภาพ ประจำปีเดือนตุลาคม 2552, (เชียงใหม่: สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเชียงใหม่, 2552), หน้า 6.

- 4) เตา การ์เด็น เฮลท์ สปา แอนด์ รีสอร์ท เป็นตัวอย่างศึกษาของเมคคอด สปา การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างศึกษาสามารถแสดงเป็นแผนภาพได้ตามแผนภาพนี้คือ

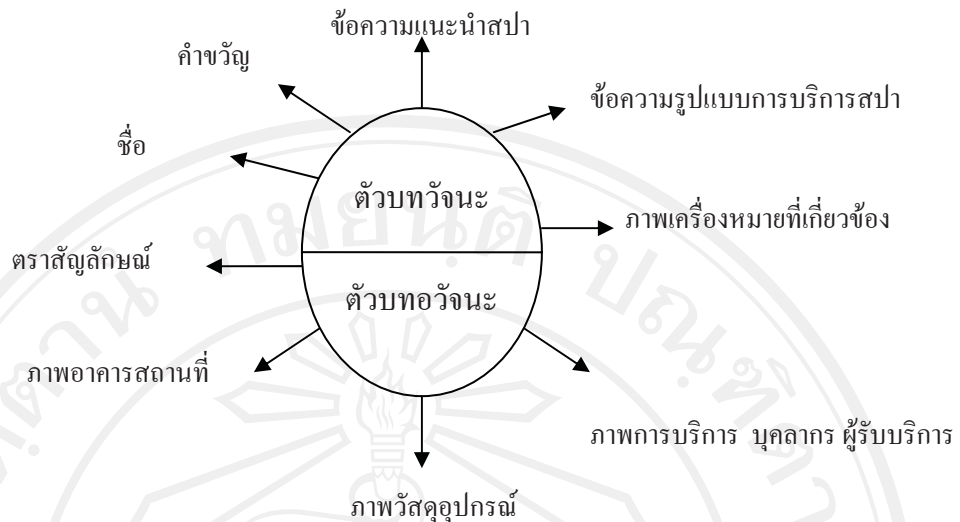
รูป 3.1 การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างศึกษา

3.2 การรวบรวมข้อมูล

เมื่อได้กลุ่มตัวอย่างสำหรับการศึกษาแล้ว ผู้ศึกษาจะทำการรวบรวมข้อมูลทางด้านการโฆษณาประชาสัมพันธ์ของกลุ่มตัวอย่าง จากสื่อเอกสารแผ่นพับโฆษณาประชาสัมพันธ์ธุรกิจ (Brochure) และจาก Website ของสถานประกอบการทั้ง 4 แห่ง โดยแบ่งข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้ออกเป็นข้อมูลทางด้านวิจนะภาษาและอวิจนะภาษาต่อไปนี้คือ

- ตัวบทวิจนะภาษา ประกอบด้วย ชื่อ คำขวัญ ข้อความแนะนำสปา และข้อความรูปแบบการบริการสปา
- ตัวบทอวิจนะภาษา ประกอบด้วย ตราสัญลักษณ์ ภาพเครื่องหมายที่เกี่ยวข้อง ภาพอาคารสถานที่ ภาพวัสดุอุปกรณ์ และภาพการบริการ บุคลากร ผู้รับบริการ

ตัวบทจากข้อมูลการโฆษณาประชาสัมพันธ์ของธุรกิจสปาสามารถแสดงได้ดังรูปดังนี้

รูป 3.2 ส่วนประกอบของตัวบทวังนະภาษาและตัวบทอวังนະภาษา

3.3 การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น

เมื่อได้ข้อมูลตัวบททั้งวังนະภาษาและอวังนະภาษาแล้ว ผู้ศึกษาจะนำมาข้อมูลของธุรกิจสปา มาวิเคราะห์เบื้องต้น³⁹ ดังนี้

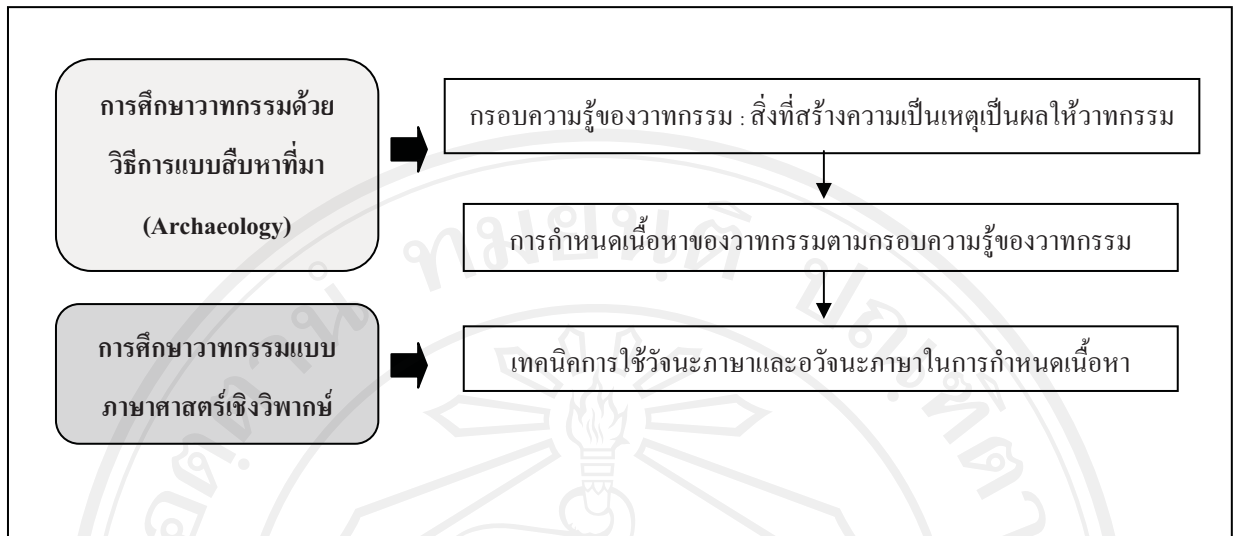
- 3.3.1 การวิเคราะห์การนำเสนอเนื้อหาด้านสุขภาพของธุรกิจสปาแต่ละแห่ง
- 3.3.2 การวิเคราะห์เปรียบเทียบเนื้อหาด้านสุขภาพของธุรกิจสปา
- 3.3.3 สรุปผลการวิเคราะห์เนื้อหาด้านสุขภาพของธุรกิจสปา

3.4 การวิเคราะห์วาทกรรมสุขภาพของธุรกิจสปาในจังหวัดเชียงใหม่

ผู้ศึกษาได้ใช้วิธีการวิเคราะห์จาก 2 แนวคิดคือ

- (1) การศึกษาวาทกรรมด้วยวิธีการแบบสืบหาที่มา (Archaeology) เพื่อหากรอบความรู้ของวาทกรรม (Episteme) ด้วยการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องแล้วนำมาวิเคราะห์ว่าเนื้อหาทางสุขภาพของตัวบทได้ใช้อะไรมาสร้างความเป็นเหตุเป็นผลให้แก่วาทกรรม
- (2) การศึกษาวาทกรรมแบบภาษาศาสตร์เชิงวิพากษ์ เพื่อศึกษาการใช้ภาษาของตัวบทว่ามีการใช้เทคนิคทางวังนະภาษาและอวังนະภาษาอย่างไรเพื่อสนับสนุนวาทกรรม

³⁹ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นจะนำเสนอไว้ในภาคผนวก

รูป 3.3 ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล